

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

۴

پشت پرده بزرگ‌نمایی خسارت‌های جنگ چیست؟

محسن زنگنه، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در گفتگو با نوبنیاد: برخی اظهار نظرها و گزارش‌ها نه تنها مبتنی بر واقعیت نیستند، بلکه با سیاه‌نمایی و بزرگ‌نمایی، تصویری مخرب ارائه می‌دهند. برخی گزارش‌ها هم در بخش خسارات دچار بزرگ‌نمایی می‌شوند و هم در حوزه راه‌حل‌ها نوعی انسداد و بن‌بست را القا می‌کنند.



نوبنیاد چارچوب طرح ادعایی الجزیره
را بررسی می‌کند

پرخسارت فرا تراز برجام

بخشی از گزارش‌ها درباره طرح پیشنهادی ایران، در چارچوب گمانه‌زنی‌های رسانه‌ای یا جنگ روانی قرار می‌گیرد، اما این‌طور هم نیست که کاملاً بی‌پایه باشد. پیش از آغاز جنگ اخیر، پیشنهادهایی از سوی ایران مطرح شده بود که حتی شامل خروج اورانیوم غنی شده نیز می‌شد. بنابراین اصل این مباحث، سابقه دارد. با این حال، باید توجه داشت که آن پیشنهادها در شرایطی ارائه شده بودند که هدف، جلوگیری از وقوع جنگ بود. اکنون که درگیری نظامی رخ داده، تکرار همان پیشنهادها منطقی نیست. تجربه گذشته، به‌ویژه در برجام، نشان داده که چنین موازنه‌ای عملاً به نفع طرف مقابل تمام می‌شود. در برجام، ایران امتیازات گسترده‌ای در حوزه هسته‌ای داد، اما در مقابل، رفع تحریم‌ها نه تنها کامل و پایدار نبود، بلکه در مقطعی افزایش هم پیدا کرد. اگر امروز هم قرار باشد همان الگو تکرار شود یعنی امتیازدهی سنگین هسته‌ای در برابر وعده‌های تدریجی و غیرقطعی در حوزه تحریم می‌توان گفت با خسارتی حتی فرا تراز برجام مواجه خواهیم بود. این در حالی است سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان اعلام کرد در طرح ایران موضوع هسته‌ای وجود ندارد.

۷



بدون جنگ هم دلار به ۱۸۰ هزار تومان می‌رسید

۵

صفحه ۱

فرهنگی

آش شور خانم سرآشپز

صفحه ۳

سیاسی

سونامی هرمز

عبور و مرور از تنگه با اجازه ایران، تأثیرات چشمگیری بر اقتصاد کشورهای غربی و تشدید بحران انرژی بر جای گذاشته است

صفحه ۲

سیاسی

چالش عبور از خطوط قرمز

ارزیابی عمومی مردم ایران از مذاکرات با آمریکا در اسلام‌آباد، اگر منفی نباشد، حتماً مثبت نیست.

این مردم انقلابی‌اند نه دیپلمات!

سپهر خلجی
رئیس شورای اطلاع رسانی دولت شهید رئیسی

آیا دیده‌اید که در لابلای بندهای شروط مذاکراتی به ضرورت تقاص امام شهیدمان اشاره‌ای شده باشد؟ اما این مردم وفادار داغ امامشان را تا ابد بردل خواهند داشت و همچون مختار در خونخواهی امام و اهل بیت و اصحاب او و فرماندهان و دانشمندان پرافتخار این کشور هیچ ملاحظه‌ای نخواهند داشت و به کمتراز تقاص قاتلان امام شهید آرام نخواهند شد. این مردم انقلابی‌اند نه دیپلمات.

متن کامل در صفحه ۳

نقل قول یک نماینده مجلس از قالیباف درباره مذاکرات اسلام‌آباد به ابهامات درباره طرح موضوعات هسته‌ای در مذاکرات دامن زد

چالش عبور از خطوط قرمز

اخیر، تصویری ناکام و ناموفق از این دور از گفتگوها به دست می‌دهد؛ با این حال موضوعی که این ناکامی را تعمیق کرده، عدم طراحی رسانه‌ای مناسب به عنوان پیوست مذاکرات و در ادامه نبود یک روایت جامع و دقیق از زبان مذاکره‌کننده ایران بود؛ چالشی که با روایت‌های اخیر از مذاکره تعمیق هم شده است.

ارزیابی عمومی مردم ایران از مذاکرات با آمریکا در اسلام‌آباد، اگر منفی نباشد، حتماً مثبت نیست. تداوم لفاظی‌ها و زیاده‌خواهی‌های طرف آمریکا، عدم تحقق دو پیش شرط اعلامی ایران شامل آزادی پول‌های بلوکه شده و آتش‌بس در لبنان و مهم‌تر از همه اقدام آمریکا در محاصره دریایی ادعایی علیه کشورمان پس از مذاکرات



نیاز به روایتی رسمی و متقن دارد تا شباهت در این زمینه را پایان دهد. همچنان که خبرگزاری تسنیم نیز هفته گذشته با هدف پاسخ به انتقادات نویبان، به منابع آگاه استناد کرده و نوشته بود: «اخیراً در برخی رسانه‌ها اینطور مطرح شده است که هیات مذاکره‌کننده ایرانی در پاکستان به موضوع هسته‌ای ورود کرده است اما کسب اطلاع خبرنگار تسنیم از منابع معتبر حاکیست که این هیات از ابتدا به هیچ وجه بنای ورود به موضوع هسته‌ای را نداشته و پرداختن به موضوع هسته‌ای اساساً جزو راهبردهای معین شده تیم مذاکره‌کننده ایرانی نبوده است؛ بر همین اساس رئیس سازمان انرژی اتمی نیز در فهرست افراد حاضر در هیئت ایرانی قرار نگرفته بود.»

همه اینها در حالی است که شخص قالیباف پس از مذاکرات اسلام‌آباد، گفتگوی تلویزیونی مفصلي داشت و اتفاقاً به مذاکرات نیز اشاره داشت و می‌توانست درباره این موضوع نیز صحبت کند اما سکوت کرد. از این جهت پیشنهاد می‌شود در مقام پاسخ به اظهارات یک مقام رسمی عضو هیات مذاکره‌کننده، از نقل قول با واسطه یا ادعاهای کم‌مایه و استناد به منابع آگاه پرهیز شده و برعکس مستقیماً با مردم صحبت شود تا ابهامات نیز پایان یابد.

انرژی اتمی جمهوری اسلامی را در ترکیب تیم مذاکره منع کردم.» به نظر می‌رسد این موضع‌گیری پاسخی به سخنان اخیر حجت‌الاسلام نویبان نائب رئیس کمیسیون امنیت ملی و همچنین عضو هیات ایرانی مذاکره‌کننده باشد که گفته بود: «نتیجه این مذاکرات مطلوب نبوده و متأسفانه تیم مذاکره‌کننده دچار یک خطای راهبردی شده و برخلاف خط قرمز صریح رهبر انقلاب، درباره موضوع هسته‌ای با آمریکا گفتگو کرده است. ما نباید موضوع هسته‌ای را به مذاکره می‌گذاشتیم با این کار دشمن جری‌تر شد لذا از ما مطالبه کرد و گفت مواد ۶۰ درصد را باید خارج بکنید و ۲۰ سال باید جلوی آن را بگیرید و حرف‌های مزخرف دیگر که البته نیز پذیرفتیم و همه این‌ها برای این بود که ما اجازه دادیم این موضوع طرح شود. تیم مذاکره‌کننده باید درباره ۱۰ بند رهبر معظم انقلاب گفتگو می‌کرده نه موضوع هسته‌ای.»

آنچه در این میان بدیهی است اینکه چالش هیات مذاکره‌کننده ایران در پاکستان و ریاست این هیات در روایت درست آنچه که در اسلام‌آباد گذشت و البته پاسخ به انتقادات درباره رعایت یا عبور از خطوط قرمز، با نقل قول‌های غیررسمی و با واسطه و یا استناد به منابع آگاه قابل حل نیست و

روز گذشته مجتبی زارعی نماینده مردم تهران در مجلس روایتی از جلسه اخیر خود با رئیس مجلس و رئیس هیات مذاکره‌کننده ایران با آمریکا در اسلام‌آباد را منتشر کرد. با توجه به نقل قول مستقیم او از قالیباف و بیان جملات به صورت اول شخص، می‌توان آن را پاسخ رئیس هیات مذاکره‌کننده به انتقادات درباره ورود هیات ایرانی به موضوع هسته‌ای برآورد کرد. در بخشی از این متن به نقل از قالیباف آمده است: «علاوه بر اذن مذاکرات؛ محتوای مذاکرات هم در چارچوب اذن ابلاغی رهبر معظم انقلاب اسلامی جلو رفت؛ وقتی طرف آمریکایی خواست وارد بحث تخصصی هسته‌ای شود، به آنها گفته شد هیئت از طرف رهبر انقلاب برای ورود تخصصی به این موضوع ممنوع شده است؛ از این به بعد هم تصمیم در این حوزه منحصر به معظم له خواهد بود، اما ما باید درک کنیم که در وضعیت جنگی هستیم و تصمیمات بر اساس آخرین اطلاعات مرتباً با اشراف ایشان مورد اصلاح و بهبود قرار می‌گیرد. بدیهی است در نهایت تصمیم با رهبر معظم انقلاب است و همه تابعند و هیچ اختلافی هم در این حوزه نیست. به خاطر پاسداشت و حرمت اذن آقا در همان ساعت، شخصاً و پیش‌تر و قبل از ورود به اسلام‌آباد، حضور رئیس سازمان

خبر کوتاه

بهداری جهرمی: رد و بدل کردن پیام بازی در پازل حریف است

سخنگوی دولت شهید رئیسی در حساب کاربری خود در ایکس‌نوشت: وقتی مسیر افزایش قیمت نفت بخاطر مصرف ذخایر رو به تشدید است و در جنگ دریایی ایران با تسلط کامل بر تنگه‌های هرمز دست برتر را دارد و همزمان با اظهارات گستاخانهی رئیس‌جمهور قاتل آمریکا؛ رد و بدل کردن پیام بازی در پازل حریف است. وی افزود: بجای این مسیرها باید مسیرهای دیپلماسی دو جانبه و چند جانبه با سایر کشورهای منطقه و قدرت‌های جهانی را در پیش گرفت و در نهاد‌های مختلف بین‌المللی فعالانه به دنبال تصمیم‌سازی به نفع کشور و علیه تجاوز غیر مشروع امریکایی بود. زمان به نفع ایران می‌گذرد؛ خطای راهبردی امروز مسیر استمرار قدرت تحریم‌گری آمریکا علیه مردم ایران است.

خضریان: برای افزایش تاب‌آوری اجتماعی دولت از افشار ضعیف حمایت کند

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: در مرحله‌ای از جنگ قرار گرفتیم که مسأله تاب‌آوری اجتماعی می‌تواند نتیجه نهایی جنگ را برای هر یک از طرفین رقم بزند. در این شرایط انجام اقدامات حمایتی از افشار ضعیف و کم‌درآمد جامعه و با کسانی که بیکار شدند، اهمیت زیادی پیدا می‌کند و می‌بایست در حوزه‌های اقتصادی نیز جنگی رفتار کنیم. وی افزود: ارتش آمریکا با میدان آوردن توان فیزیکی و لجستیکی خود در جنگ ۴۰ روزه نه تنها ناکام ماند، بلکه ایران یک دستاورد مهمی به نام تنگه هرمز را نیز تحت مدیریت خودش درآورد و موجب شکست آمریکا در خلیج فارس شده است.

نیلی: تنگه هرمز سرمایه ملی و ابزار تأدیب غرب است

مدیرعامل مجمع ناشران انقلاب در صفحه شخصی خود در وب‌رسانی نوشت: تنگه هرمز، سرمایه ملی و ابزار اخراج آمریکاز منطقه و تأدیب غرب است، نه وجه معامله و مذاکرات برای رفع محاصره! حصر دریایی، هم یکی از محصولات نامبارک آتش بس است، هم نشانه واضحی از نقض مداوم آن. حال اگر این آتش بس، بارها در آب و خاک ایران و لبنان نقض و زمانش هم منقضی شده، نباید منتظر آغاز جنایات و ترورها و توطئه‌های جدید دشمن باشیم. ابتکار عمل باید دست ایران باشد.

دادگستری مازندران: نامه فرماندار ساری درباره اجتماعات و جاهت قانونی ندارد

در پی نامه سرپرست فرمانداری ساری به پلیس درباره محدود شدن فعالیت موبک‌ها دادگستری کل مازندران با صدور بیانیه‌ای درباره فعالیت هیات‌های مذهبی و موبک‌ها صادر کرد. در بخشی از این بیانیه آمده است: به سرپرست فرمانداری شهرستان ساری اکیداً هشدار داده می‌شود از تکرار اتخاذ تصمیمات مکاتباتی که واجد شائبه محدودسازی اجتماعات مردمی و مداخله خارج از حدود اختیارات قانونی وی بوده خودداری و در چارچوب دقیق اختیارات قانونی اقدام نمایند. همچنین به فرماندهی محترم انتظامی استان مازندران اعلام می‌شود، مفاد مکاتبه مزبور از حیث قانونی فاقد وجهت لازم برای ایجاد تکلیف اجرایی و انتظامی است و اجرای آن موضوعاً منتهی است و از هرگونه اقدام مبتنی بر آن باید خودداری گردد.



با مذاکره تحریم‌ها و جنگ تمام نمی‌شود

سید محمود نویبان، نماینده مردم تهران در مجلس در صفحه شخصی خود در وب‌رسانی نوشت: در این مقطع زمانی، مذاکره با آمریکا، فقط به نفع آمریکا خواهد بود و موجب تحمیل خسارت فراوان به ملت ایران خواهد شد. مذاکره با آمریکا، نه موجب رفع تحریم‌ها خواهد شد (تجربه برجام) و نه مانع جنگ علیه ایران (تجربه مذاکرات قبل از جنگ ۱۲ روزه و جنگ رمضان)

بهارستان

ابهام در تعداد امضاهای بیانیه مجلس درباره مذاکره

روز دوشنبه ۷ اردیبهشت، نمایندگان مجلس با انتشار بیانیه‌ای که گفته شد به امضای ۲۶۱ نماینده رسیده است، بر حفظ انسجام ملی، خنثی‌سازی توطئه دشمنان و حمایت از هیئت مذاکره‌کننده کشور تاکید کردند. موضوعی که در روزهای اخیر با حواشی، انتقاد و تکذیب برخی نمایندگان همراه شد. پس از انتشار این بیانیه، خبر عدم امضا آن از سوی چهره‌های مطرح مجلس، از جمله «محمود نویبان، قاسم روانبخش، مرتضی آقا‌تهرانی، امیرحسین ثابتی، حمید رسایی، روح‌الله ابیزخواه و میثم ظهوریان»، منتشر شد و به فاصله گذشت بیش از ۴۸ ساعت از انتشار بیانیه برخی نمایندگان به تکذیب یا انتقاد از آن پرداختند؛ از جمله حسین صمصامی در صفحه شخصی نوشت که تا ساعت ۹ صبح همان روز، ۱۱۶ نماینده آن را امضا کرده بودند و به دلیل ملاحظات از امضا صرف‌نظر کرده است. در ادامه موج انتقادات، کامران غضنفری نیز اعلام کرد که تا ۹ اردیبهشت، تنها ۱۲۰ نماینده در سامانه امضا کرده بودند. همچنین، برخی از نمایندگان اعلام کردند اگر در متن بیانیه شروط رهبر انقلاب ذکر می‌شد، این بیانیه را امضا می‌کردند. همچنین مهدی کوچک‌زاده نماینده مردم تهران اعلام کرد: بسیاری امضاکنندگان متن کامل بیانیه را نداشته و فقط بروحیت تصمیم نظام تأکید کرده بودند که بعدها با اطلاع از محتوا، مردد شدند.



سازمان اطلاعات سپاه: فضای تصمیم‌گیری برای آمریکا محدود شده است

روز گذشته سازمان اطلاعات سپاه اعلام کرد: «ضرب‌الاجل ایران درباره محاصره، تغییر لحن چین، روسیه و اروپا نسبت به واشنگتن، و نیز نامه انفعالی ترامپ به کنگره و پذیرش شروط مذاکراتی ایران، تنها یک معنا دارد: ترامپ باید میان «عملیات ناممکن یا توافق بد با ایران» یکی را انتخاب کند. فضای تصمیم‌گیری برای آمریکا محدود شده است.» این پیام که دارای فرامتنی مهم و میدانی است، نشان‌دهنده دست برتر ایران و افزایش قدرت چانه‌زنی ایران در مواجهه با آمریکا است. پس از آغاز محاصره دریایی و تهدیدهای ترامپ خطاب به کشورهای جهان درباره خودداری از هرگونه خرید و فروش با ایران، روز گذشته وزارت بازرگانی چین به‌طور صریح اعلام کرد که شرکت‌های داخلی این کشور نباید از تحریم‌های آمریکا علیه پالایشگاه‌هایی که گفته می‌شود با تجارت نفت ایران مرتبط‌اند، پیروی کنند؛ موضعی که نشان‌دهنده کاهش اعتبار بین‌المللی آمریکا تلقی شده است.

همچنین فریدریش ترمتس، صدراعظم آلمان، پس از مشاهده ناکامی‌های متعدد آمریکا، اخیراً در سخنانی گفته است: «رهبران ایران در حال تحقیر ایالات متحده هستند، آن‌ها مقام‌های آمریکایی را به پاکستان می‌کشانند و سپس بدون نتیجه آنجا را ترک می‌کنند.» او که در جمع دانشجویان در شهر مارسبرگ سخنرانی می‌کرد، افزود: «باور ندارم ایالات متحده استراتژی منسجمی برای خروج از جنگ با ایران داشته باشد.»



پس از افزایش قیمت سوخت هواپیما در پی جنگ ایران، شرکت هواپیمایی آمریکایی اسپریت ورشکست شد

سونامی هرمز

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام اخیرشان به مناسبت روز ملی خلیج فارس بر مدیریت نوین ایران بر تنگه هرمز تأکید کردند. به‌کارگیری این حکمرانی و مدیریت و اخذ عوارض از کشتی‌ها و نفتکش‌ها و جلوگیری از عبور و مرور بدون اجازه ایران، تأثیرات چشمگیری بر اقتصاد کشورها و شرکت‌های غربی-آمریکایی و تشدید بحران انرژی بر جای گذاشته است؛ به‌گونه‌ای که نشانه‌های این بحران در داده‌های رسمی و اظهارات مقامات غربی، به‌ویژه آمریکا، به‌وضوح قابل مشاهده است.

جعفر کاظمی

روزنامه نگار

فقط بر خود نفت، بلکه بر محصولات مرتبط با نفت، تورم و اساساً همه جنبه‌های زندگی روزمره ما اثر دومینویی دارد. در بخش دیگری از این گزارش آمده است: «هزینه‌ها ممکن است تا سال آینده بالا بماند.» و «محموله‌های اوهره که برای کود استفاده می‌شود، مسدود شده و هزینه‌ها برای کشاورزان سراسر جهان که پیشاپیش ذخیره نخریده بودند، به شدت افزایش یافته است.» بی‌بی‌سی همچنین به پروانه‌ای بودن افزایش قیمت نفت پرداخت و نوشت: «از آنجا که تقریباً همه چیز به حمل و نقل وابسته است،

مانند مواد غذایی، کالاهای مصرفی و مواد خام، افزایش هزینه سوخت مستقیماً هزینه حمل و نقل را بالا می‌برد. وقتی جابه‌جایی کالاها در سطح جهان گران‌تر می‌شود، کسب و کارها معمولاً این هزینه‌ها را به مصرف‌کنندگان منتقل می‌کنند و فشار بیشتری بر قیمت‌های خرده‌فروشی وارد می‌شود.»

همچنین دیوید میلیبند، وزیر خارجه سابق انگلیس، در اظهاراتی اعلام کرده بود: مسدود شدن تنگه هرمز نه تنها بر مسیر نفت و گاز تأثیر می‌گذارد، بلکه دسترسی به ۳۰ درصد کود شیمیایی جهان را نیز مختل کرده و در نتیجه، کشاورزی در آفریقا با بحران جدی مواجه است.

پیش‌بینی افزایش قیمت‌ها

پیش از این نیز «ریچارد هاوس» دیپلمات آمریکایی و رئیس سابق شورای راهبردی روابط خارجی با اشاره به تبعات جنگ ایران برای آمریکا تأکید کرده بود که «تاریخ قضاوت خوبی درباره این جنگ و تبعات آن برای ایالات متحده نخواهد داشت.»



ریچارد هاوس در پاسخ به این سوال که فکرمی کنید گذر زمان به نفع آمریکا است یا اسرائیل، گفته بود: «فکرمی کنم احتمالاً گذر زمان کمی بیشتر به نفع ایران است. ما تاب‌آوری آن‌ها را دیده‌ایم، بلکه آن‌ها به دلیل وضعیت بد اقتصادی تحت فشارهایی هستند. اما ما هم فشار زمان را حس می‌کنیم. مسائلی که همین الان درباره انرژی و بسته شدن تنگه هرمز مطرح است، آثار رو به رشدی دارد.»

به گفته ریچارد هاوس: «تا به حال شاید پیامدهای آن در بازارهای جهانی سهام که نسبتاً آرام‌اند و حتی در قیمت‌های انرژی مثل بنزین خود را نشان نداده است؛ اما آخرین نفت‌کش‌هایی که پیش از آن منطقه را ترک کرده بودند، اکنون به بنادر مقصد رسیده‌اند. این یعنی از این پس کمبود عرضه به شدت خود را نشان خواهد داد و در چند هفته آینده ممکن است قیمت بنزین افزایش پیدا خواهد کرد. بنابراین، در واقع من فکرمی کنم ما این فشار را کمی بیشتر از ایران حس می‌کنیم.»

یادداشت

این مردم انقلابی‌اند

نه دیپلمات!

سپهر خلجی

رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت شهید رئیسی

به ادبیات مسئولان بویژه مدیران دولت و مدیران دیپلماتی توجه کنید. آیا ردی از خونخواهی امام شهید و این همه فرمانده و دانشمند و مردم مظلوم که به دست پلیدترین جنایتکاران بین‌المللی به شهادت رسیدند، می‌بینید؟ آیا یک مقام ارشد را دیده‌اید که تاکنون به جای صحبت از مذاکره با قاتلان امام شهید از ضرورت تقاضا و به قتل رساندن جانین خونریز صحبتی به میان بیاورد؟ در میدان به صورت پیوسته با مطالبه خونخواهی امام عزیزمان از سوی مردم و در تجمعات مواجهم، همان مردمی که ۶۰ روز است در سوگ امامشان خیابان را رها نمی‌کنند و منتظر تقاضا قاتلان او هستند و دل داغدار و جگر سوخته آنان آرام نمی‌گیرد.

در آن سوی میدان اما ترامپ، نتانیاهو، هگست و برخی سنا توره‌های آمریکا به‌طور پیوسته و بدون شرم از قتل امام و فرماندهان و دانشمندان ما روایت می‌کنند و حتی بدون هیچ نگرانی از ضرورت قتل سایر مقامات و فرماندهان ایرانی به عنوان اهداف بعدی سخن به میان می‌آورند!

چون فهمیدند قتل رهبران، فرماندهان و عزیزان ما برایشان هزینه‌ای ندارد. همان‌طور که به تجربه فهمیدند به شهادت رساندن حاج قاسم، شهید ریسی، شهید هنیه، شهید نصرالله ده‌ها تن از بهترین چهره‌های نورانی ما برایشان هزینه‌ای که می‌پنداشتند، نداشت. چون فهمیدند حتی اگر امام ما را هم شهید کنند باز اینجا جماعتی هستند که حاضرند مذاکره کنند و با ویتکاف، ونس و کوشنر دست بدهند و به روی قاتلان امام شهیدمان لیخند بزنند و در مورد ضرورت رفع سوءتفاهم‌ها، حل مسائل گذشته و آغاز فصل جدیدی از روابط صحبت کنند! چون به چشم خود دیدند و به گوش خود شنیدند که دیپلمات ما در پاسخ به استیصال خبرنگار آمریکایی که پرسید اگر رهبران را هدف قرار دهیم شما چه می‌کنید گفته شد که هیچ، فقط یک رهبر جدید انتخاب می‌کنیم و برای جایگزینی سازوکار قانونی داریم!

آیا دیده‌اید که در لابلای بندهای شروط مذاکراتی به ضرورت تقاضا امام شهیدمان اشاره‌ای شده باشد؟ اما این مردم وفادار داغ امامشان را تا ابد بردل خواهند داشت و همچون مختار در خونخواهی امام و اهل بیت و اصحاب او فرماندهان و دانشمندان پرافتخار این کشور هیچ ملاحظه‌ای نخواهند داشت و به کمتر از تقاضا قاتلان امام شهید آرام نخواهند شد. این مردم انقلابی‌اند نه دیپلمات.

بستن دو

تنگه مخرب‌تر

از بزم اتم

روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی نوشت: توانایی ایران برای «بستن یا مختل کردن جریان انرژی» در تنگه هرمز و باب‌المنندب، اثری به مراتب سریع‌تر و مخرب‌تر از تهدید هسته‌ای برای پایتخت‌های غربی دارد.

دفاعی

سپاه: حضور مردم در خیابان‌ها تضمین «مدیریت جدید تنگه هرمز» است

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در پیامی نوشت: «کلید پیروزی نهایی در این جهاد تاریخی و دفاع مقدس تمدنی، در دستان با کفایت شما و فرزندان دلیر و شجاعان در میدان است؛ و دشمنان، به ویژه آمریکا و رژیم صهیونیستی، بدانند که این حضور شورانگیز و غرور آفرین در صحنه، نعمتی عظیم و قدرت ساز و به مثابه سوخت موشک‌ها عمل کرده و سرمایه‌ای راهبردی و هویتی برای نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران محسوب و پشتوانه‌ای مستحکم برای تضمین راهبرد ها و سیاست‌های کشور، به ویژه در «مدیریت جدید تنگه هرمز» به سود ملت‌های منطقه، به شمار می‌رود، و هیچ تردیدی در آن که در آن راه ندارد.»

عدد خبر ۱۸ **میلیارد دلار**

برآورد مؤسسه اقتصاد جهانی (کیل) نشان می‌دهد افزایش تعرفه بر خودروها و کامیون‌های وارداتی از اتحادیه اروپا که توسط دونالد ترامپ اعلام شده، می‌تواند نزدیک به ۱۵ میلیارد یورو (معادل ۱۷.۵۸ میلیارد دلار) از تولید آلمان بکاهد. طبق تحلیل این مؤسسه، زیان تولیدی شرکت‌های آلمانی در بلندمدت ممکن است به حدود ۳۰ میلیارد یورو برسد. ترامپ روز جمعه گذشته اعلام کرد که تعرفه خودرو را از ۱۵ درصد توافق شده پیشین به ۲۵ درصد افزایش خواهد داد و مدعی شد اتحادیه اروپا به توافق تجاری خود با واشنگتن پایبند نبوده است. به گفته مؤسسه کیل، سایر اقتصادهای اروپایی دارای صنایع خودروسازی بزرگ از جمله ایتالیا، اسلواکی و سوئد نیز احتمالاً با زیان‌های قابل توجهی روبه‌رو خواهند شد.

عدد خبر ۵۵ **هزار تن**

بوس کالا روز شنبه هفته جاری میزبان معامله ۱۲۱ هزار و ۳۴۱ تن محصول بود که نشان می‌دهد ۵۵ هزار تن ورق خودرو و لوازم خانگی معامله شد. در تالار صنعتی ۹۲ هزار و ۳۵۴ تن محصول معامله شد که این محصولات شامل ۴۰ هزار تن ورق سرد خودرو، ۱۵ هزار تن ورق سرد لوازم خانگی، ۲۴ هزار و ۷۵ تن شمش بلوم، ۵ هزار و ۸۳۶ تن تیرآهن و ۷ هزار و ۴۴۳ تن میلگرد بود. تالار پتروشیمی نیز میزبان معامله ۱۲۷۶ تن محصولات پلیمری، یک هزار تن گوگرد و ۴۶ تن روغن پایه بود. در تالار صادراتی ۲۲ هزار و ۱۰ تن سیمان، ۳۹۵۸ تن قیرو و ۵۰ تن عایق فروخته شد.

عدد خبر ۲۱ **سنت**

داده‌های سایت GasBuddy نشان می‌دهد قیمت هر گالن گازوئیل در آمریکا از ۵ دلار و ۴۰ سنت در یکشنبه هفته گذشته به ۵ دلار و ۶۱ سنت در پایان روز شنبه هفته جاری افزایش یافته که رشد ۲۱ سنتی، معادل ۴ درصد را نشان می‌دهد. بالاترین قیمت گازوئیل در تاریخ آمریکا نیز مربوط به ۲۲ ژوئن سال ۲۰۲۲ است که در آن روز میانگین قیمت هر گالن گازوئیل به ۵ دلار و ۸۲ سنت رسید؛ قیمتی که نرخ فعلی تنها ۲۱ سنت با آن فاصله دارد. گازوئیل به عنوان سوخت اصلی حمل‌ونقل زمینی کالاها شناخته می‌شود و افزایش قیمت آن به‌طور مستقیم بر قیمت کالاها اثرگذار است.

عدد خبر ۱۵۰ **میلیون تومان**

عضو انجمن سازان گفت: با توجه به حمله آمریکا و رژیم صهیونیستی به کشورمان، در بازار مسکن مقداری شرایط پیچیده شده و وضعیت به ثبات نرسیده است؛ در نتیجه حجم معاملات بسیار کاهش یافته است. ایرج رهبر با اعلام اینکه متوسط قیمت مسکن در تهران زیر ۱۵۰ میلیون تومان است، درباره عدس‌سازی قیمت‌ها توسط برخی رسانه‌ها گفت: در تهران اختلاف قیمتی قابل توجهی میان مناطق مختلف وجود دارد؛ به‌گونه‌ای که در مناطق ضعیف‌تر قیمت‌ها در سطح پایین‌تر و در مناطق لوکس، قیمت مسکن به ۵۰۰ میلیون تومان در هر متر نیز می‌رسد. در حالی که در برخی مناطق متوسط این عدد حدود ۱۳۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان است.

محسن زنگنه در گفت‌وگو با نوبنیاد پاسخ داد:

پشت پرده بزرگ‌نمایی خسارت‌های جنگ چیست؟

جنگ تحمیلی سوم علیه کشورمان از ۹ اسفند سال گذشته با تجاوز نظامی آمریکا و رژیم اسرائیل آغاز شد. آمریکا به هیچ یک از اهداف خود نرسید و امروز ایران، به روایت همه جهان، پیروز این جنگ است. جنگ رمضان علاوه بر تغییر معادلات منطقه، سازه‌های سنگین بر اقتصاد جهان انداخته است؛ هرچند برخی زیرساخت‌های کشور، از جمله فولاد و پتروشیمی، هدف مستقیم دشمن قرار گرفت. با این حال، جنگ تأثیر خود را بر اقتصاد گذاشته است، اما برخی گزارش‌ها و اظهار نظرها با تأکید بر ارقام بزرگ و سناریوهای بدبینانه، تلاش دارند تا تصویری شکست‌خورده از اقتصاد ایران ترسیم کنند و آن را در آستانه بحرانی فراگیر نشان دهند.

چند میلیارد دلار صرف واردات گندم شد. بنابراین شرایط بخش کشاورزی، چه از نظر نیاز ارزی و چه از نظر میزان تولید، قابل مقایسه با سال گذشته نیست. وی گفت: خسارات مستقیم جنگ که به منازل مسکونی، خودروها، صنایع پتروشیمی و فولاد، شهرک‌های صنعتی و... وارد شده، حدود ۲۵ تا ۳۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود، اما قیمت فروش نفت ایران به حدود ۱۱۰ دلار رسیده است، در حالی که قبل از جنگ حدود ۴۵ دلار و با تخفیف فروخته می‌شد؛ یعنی افزایش روزانه ۷۵ میلیون دلار درآمد، که سالانه به ۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار می‌رسد. زنگنه گفت: در حوزه صنایع پتروشیمی و فولاد نیز محصولات در بازار داخلی با قیمت‌های جهانی عرضه می‌شود، در حالی که امکان واردات این اقلام با قیمت کمتر وجود دارد. همچنین، به دلیل تعدد مرزهای کشور، تأمین نیازها از مسیرهای مختلف امکان پذیر است.

نحوه ترسیم فضای اقتصادی کشور برای تصمیم‌گیران نیز اهمیت بالایی دارد؛ چراکه رؤسای قوا، برخی وزرا و... امکان دسترسی مستقیم به جزئیات مسائل را ندارند و ناچار به گزارش‌هایی تکیه می‌کنند که از سوی دستگاه‌ها و نهادها ارائه می‌شود. این نماینده مجلس تأکید کرد: اتفاقی که در حال رخ دادن است، این است که برخی گزارش‌ها هم در بخش خسارات دچار بزرگ‌نمایی می‌شوند و هم در حوزه راه‌حل‌ها نوعی انسداد و بن‌بست را القا می‌کنند. بر همین اساس، پیش‌بینی‌هایی از آینده شاخص‌های اقتصادی ارائه می‌شود که بیشتر مبتنی بر همین تصویر اعراف آمیز از شرایط است. زنگنه گفت: این گزارش‌ها چند پیامد جدی دارند؛ نخست بر تصمیم‌گیری و اقدامات اثر می‌گذرانند و حتی لحن گفت‌وگوهای مقامات را تحت تأثیر قرار می‌دهند. دوم، یک فضای روانی خاص و انتظارات تورمی را به جامعه تحمیل می‌کنند. سوم، اگر در آینده به دلیل ضعف مدیریتی شرایط نامطلوبی رخ دهد، همین گزارش‌ها به ابزاری برای توجیه ناکارآمدی تبدیل می‌شوند و گفته می‌شود که از قبل پیش‌بینی شده بود.

در اعلام خسارات جنگ بزرگ‌نمایی می‌شود

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ادامه داد: در بخش برآورد خسارات جنگ، اعدادی مطرح می‌شود که بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد در حوزه‌های مختلف، از جمله استان‌ها، صنایع پتروشیمی و فولاد، بزرگ‌نمایی‌هایی رخ داده است. از سوی دیگر، ظرفیت‌های کشور نیز به‌شدت نادیده گرفته می‌شود؛ مثلاً در حوزه امنیت غذایی، میزان بازندگی‌های امسال شرایطی ایجاد کرده که می‌تواند کشور را در تولید گندم به خودکفایی برساند؛ در حالی که سال گذشته



نیما سهیلی

روزنامه‌نگار



نقش غیرفعال نظام بانکی در جنگ

محسن زنگنه: در شرایط جنگی، نظام بانکی باید آرایش خود را متناسب با شرایط تغییر دهد، اما بانک مرکزی و شبکه بانکی نقش فعالی ندارند، در حالی که می‌توانستند با ارائه تسهیلات فوری یا ایجاد سازوکارهای جذب منابع مردمی، به بازسازی کمک کنند. همان‌طور که در عرصه نظامی از روش‌های غیرمرسوم استفاده شده، در حوزه اقتصاد نیز باید متناسب با شرایط، رویکردهای جدید اتخاذ شود. اما متأسفانه در گزارش‌ها صرفاً نکات منفی مطرح می‌شود.

خط اقتصاد

جهش ۱۶۶ درصدی هزینه‌های دولت پاکستان پس از جنگ

شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان، اوایل هفته جاری در جلسه کابینه دولت گفت: صورت‌حساب هفتگی واردات نفت پاکستان از ۳۰۰ میلیون دلار پیش از جنگ به ۸۰۰ میلیون دلار افزایش یافته است. شریف گفت: خداوند متعال اقتصاد ما را در سطح کلان (بائبات) قرار داده بود و ما در حال رشد بودیم، اما در نتیجه این جنگ ناگهانی، (دستاورد) تلاش‌های ما در دو سال گذشته کاهش یافت. وی افزود: اگر یک هفته پیش صورت‌حساب ما ۳۰۰ میلیون دلار بود، امروز به ۸۰۰ میلیون دلار رسیده است.

وی تأکید کرد که یک کارگروه هر روز وضعیت را رصد می‌کند و گفت: برای مقابله با چالش‌ها به تلاش جمعی نیاز است. بانک مرکزی پاکستان نیز به‌تازگی برای مقابله با موج تورم ناشی از جنگ، نرخ بهره سیاست پولی خود را یک واحد درصد افزایش داد و به ۱۱.۵ درصد رساند. این بانک اعلام کرد: تداوم درگیری در خاورمیانه، ریسک‌های چشم‌انداز اقتصاد کلان را تشدید کرده است؛ به‌ویژه اینکه قیمت جهانی انرژی، هزینه‌های حمل‌ونقل دریایی و حق بیمه‌ها همچنان به‌طور قابل توجهی بالاتر از سطح پیش از درگیری باقی مانده‌اند. علاوه بر این، اختلالات زنجیره تأمین به افزایش عدم قطعیت موجود دامن زده است.

تحلیل‌گران می‌گویند دولت میان دو گزینه بد گرفتار شده است؛ یا باید قیمت جهانی نفت را به مصرف‌کنندگان منتقل کند و با خشم عمومی روبه‌رو شود، یا سوخت را با ارانه دهد و کسری بزرگی در بودجه ایجاد کند. پاکستان تحت نظارت سخت‌گیرانه صندوق بین‌المللی پول قرار دارد؛ نظارتی که توان دولت برای خرج کردن و حل مشکل از طریق افزایش هزینه‌ها را محدود می‌کند. تحلیل‌گران دولت را به‌شدت به خاطر مذاکرات ناموفق در ماه آوریل سرزنش کرده‌اند؛ زمانی که دولت برای دریافت تأیید صندوق جهت افزایش یارانه سوخت تلاش کرد اما با مخالفت روبه‌رو شد.

کایزر بنگالی، اقتصاددان و مشاور پیشین برنامه‌ریزی و توسعه ایالت سند، گفت: ما در وضعیتی از وابستگی مطلق قرار داریم؛ جایی که حتی یک قسط یک میلیارد دلاری (که در مقیاس مالی جهانی رقمی بسیار ناچیز است) می‌تواند تفاوت میان بقا و فروپاشی باشد. او گفت: علاقه دولت فعلی به نوعی نمایش ریاضت (مثل فروش خودروهای دولتی یا بیز و اسب‌های نمادین) یک شوخی است که ۴۰ سال است تکرار می‌شود. این کار هیچ تأثیری بر بازار نفت ندارد. و خامت روزافزون وضعیت اقتصادی فشار بیشتری بر دولت شهباز شریف وارد کرده است. مردم پاکستان خشمگین‌اند و احزاب مخالف نیز از این شرایط بهره‌برداری می‌کنند. احزاب مخالف امیدوارند با تمرکز بر بار سنگین افزایش هزینه سوخت بردوش مردم عادی، این وضعیت اضطرابی اقتصادی را به بحرانی سیاسی برای شریف تبدیل کنند.

حریری در گفت‌وگو با نوبنیاد:

بدون جنگ هم دلار به ۱۸۰ هزار تومان می‌رسید

حتی به نزدیکی ۱۷۰ هزار تومان هم نرسید؛ اما اکنون که جنگ در مرحله سکوت (آتش بس موقت) قرار دارد، قیمت‌ها در بازار ارز افزایش را تجربه می‌کنند.

بازار ارز در روزهای اخیر دوباره دچار تلاطم شده است. قیمت هر دلار آمریکا در بازار غیررسمی به کانال ۱۸۰ هزار تومان هم رسید. این در حالی است که در طول جنگ، قیمت‌ها هیچ‌گاه



حمید کمار
روزنامه‌نگار

گیرد. به نظرمی رسد اقدامات اخیر در راستای تأمین اقلام مورد نیاز کشور بوده و مسئولان، افزایش نرخ ارز را به عنوان نتیجه ناگزیر این تصمیمات پذیرفته‌اند. در مجموع آنچه مشخص است، وابستگی بالای تورم به نرخ ارز در کوتاه مدت و همچنین تأثیرپذیری انتظارات تورمی مردم و فعالان اقتصادی از نوسانات بازار ارز است که طی روزهای اخیر موج جدیدی از نگرانی‌ها را در جامعه ایجاد کرده است.

چرا نرخ ارز افزایش یافت؟

مجیدرضا حریری، رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین، در گفت‌وگو با خبرنگار ما اظهار داشت: قبل از جنگ، نرخ ارز حدود ۱۶۲ هزار تومان بود و اکنون حدود ۱۵ درصد افزایش پیدا کرده است. این جنگ آسیب‌هایی به اقتصاد ایران (تولید ناخالص کشور) وارد کرد. در کنار آن، انتظارات تورمی در جامعه وجود دارد. مردم فکرمی کنند اکنون پتروشیمی نداریم، پس ارز حاصل از پتروشیمی هم نداریم و تصور می‌کنند باید واردات انجام شود و برای واردات باید ارز وجود داشته باشد.

وی با بیان اینکه افزایش کنونی نرخ ارز دلیل اقتصادی ندارد و حاصل شرایط جنگی است، گفت: در این شرایط، دولت و بانک مرکزی باید ارز را در کشور سهمیه‌بندی کنند؛ یعنی هرکسی نتواند واردات انجام دهد. باید اولویت‌های واردات مشخص شود و براساس آن، برنامه ریزی کاملاً متمرکز و مسکانه انجام دهیم. این فعال اقتصادی تصریح کرد: دولت باید به مردم اطمینان بدهد که دچار کمبود مواد غذایی و ضروریات زندگی نمی‌شوند و در عین حال، تولید و توزیع نیز باید تحت کنترل متمرکز باشد.

مواد اولیه در انبارها وجود دارد

حریری تأکید کرد: همواره در انبارهای کشور به میزان دو تا سه ماه مواد اولیه برای تولید وجود دارد؛ بنابراین افزایش شدید تقاضای برخی محصولات مانند فولاد...، نیاز واقعی تولید نیست. امروز براساس سامانه جامع تجارت، مشخص است چه کسی، در چه تاریخی و چه مقدار کالا وارد کرده است و در سامانه

انبارها نیز مشخص است که این کالا در کدام انبار قرار دارد. اطلاعات موجودی کالاها باید جمع شود. او با اشاره به انتظارات تورمی گفت: امروز هر کسی سعی می‌کند پول داغش را به کالا تبدیل کند؛ بنابراین دولت باید مدیریت منابع و مصارف ارزی کشور را با توجه به اطلاعات موجود از طریق سامانه انبار، گمرک و سامانه مالیاتی انجام دهد. اینکه کسی فکر کند مثلاً امروز مواد «پت» برای تولید بطری آب یا روغن وجود ندارد، به نظر من مضحک است؛ زیرا مدل تولید ما به گونه‌ای نیست که انبارها در لحظه صفر باشند و معمولاً حداقل به میزان چند ماه مواد اولیه وجود دارد. این موارد باید مشخص و کنترل شود.

دلار قبل از جنگ ۶۰ درصد گران شد

رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین اضافه کرد: در یک سال قبل از جنگ، نرخ ارز از ۱۰۰ هزار تومان به ۱۶۰ هزار تومان افزایش یافته بود؛ یعنی ۶۰ درصد رشد کرده بود. اگر جنگ هم نمی‌شد، به دلیل جراحی ارزی دی ماه سال گذشته دولت، اکنون نرخ ارز حدود ۱۸۰ هزار تومان بود؛ بنابراین این اتفاق جدیدی برای بازار ارز نیست. حریری گفت: به دلیل شرایط جنگی و نبود تقاضای مؤثر در بازار و توقف فعالیت‌های اقتصادی، در ایام جنگ نرخ ارز از ۱۶۰ هزار تومان به حدود ۱۴۰ هزار تومان هم برگشت اما با توقف جنگ دوباره استعداد افزایش را داشت که رخ داد. این فعال اقتصادی در مورد نقش برخی تصمیمات مانند ثبت سفارش بدون انتقال ارز در افزایش نرخ ارز در بازار غیررسمی پاسخ داد: وقتی واردکننده می‌خواهد یک میلیون دلار کالا وارد کند، ارز آن را از بازار آزاد تهیه می‌کند؛ بنابراین چیزی به اسم واردات بدون انتقال ارز نداریم و تمام ارزهای وارداتی یا از داخل کشور یا از مسیر رسمی مانند بانک مرکزی و یا از مسیر غیررسمی تهیه می‌شود. هر مقدار تقاضایی که بانک مرکزی نتواند پاسخ دهد، به بازار آزاد منتقل می‌شود و آن بازار را به هم می‌ریزد. حریری گفت: تصمیماتی که طی ۱۰ روز اخیر برای حوزه تجارت گرفته شده، حتی در شرایط عادی هم منطقی نیست و ناشی از ضعف و بی‌خردی سیاست‌گذار است.

گفت‌وگو

همتی وعده ثبات بازار ارز را داده بود که محقق نشد

نماینده مجلس شورای اسلامی با اشاره به افزایش روزانه نرخ ارز و اثر مستقیم آن بر قیمت کالاهای اساسی، اظهار کرد: این روند در حالی ادامه دارد که در ابتدای مسئولیت آقای همتی در بانک مرکزی، وعده‌هایی درباره ثبات بازار ارز از سوی او داده شد، اما امروز شاهد هستیم که نه تنها این وعده‌ها محقق نشده، بلکه سرعت افزایش قیمت‌ها هم بیشتر شده است. ولی‌تجارتی در گفت‌وگو با نوبنیاد با بیان اینکه بخش مهمی از تورم موجود ناشی از ضعف در سیاست‌گذاری اقتصادی است، افزود: دولت هنوز نتوانسته یک محل امن برای سرمایه‌گذاری مردم تعریف کند. اگر سرمایه‌ها به سمت تولید هدایت نشود، طبیعی است که وارد بازارهای سفته‌بازی شده و به افزایش تورم دامن بزنند.

او ادامه داد: در کنار شرایط جنگی، بخشی از مشکلات به کمبود مواد اولیه و اختلال در زنجیره تولید برمی‌گردد که دولت باید سریع‌تر برای جبران آن اقدام کند؛ از جمله تسهیل واردات از کشورهای هم‌جوار و حمایت فوری از واحدهای آسیب‌دیده باید انجام بپذیرد.

این نماینده مجلس با هشدار نسبت به تبعات اجتماعی افزایش قیمت‌ها گفت: رشد همزمان قیمت مسکن، خودرو و کالاهای اساسی در کنار نبود نظارت کافی، می‌تواند به نارضایتی و حتی تعدیل نیرو در برخی بنگاه‌ها منجر شود. بیاتی در پایان خاطر نشان کرد: وعده‌های همتی درباره کنترل بازار ارز محقق نشده است. طبق قانون بانک مرکزی مسئولیت مستقیم وضعیت ارز و تورم با رئیس کل بانک مرکزی است و باید پاسخگو باشد. اگر اصلاحات جدی در نظام بانکی و سیاست‌های ارزی صورت نگیرد، روند فعلی نه تنها متوقف نمی‌شود، بلکه می‌تواند فشار بیشتری به معیشت مردم وارد کند.

تصمیمات اقتصادی باید بر اساس شرایط جنگی باشد

رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین، راهکار کنترل بازار ارز، تزریق ارز... نیست. البته در شرایط جنگی نمی‌توان با همان روش‌های قبلی تصمیم‌گیری کرد. نمی‌توان با کت‌وشلوار و کفش رسمی پای لانچر نشست؛ باید لباس نظامی به تن کرد. اکنون جنگ است و تصمیمات اقتصادی باید بر اساس شرایط جنگی باشد. مدیرانی که در زمان صلح هم کارآمد بودند، در این شرایط هم نمی‌توانند پاسخگو باشند.

موج خبر

قول ۱۰ میلیارد دلاری روسیه به ایران چه بود؟

قائم‌مقام سابق وزارت جهاد کشاورزی در یک گفت‌وگوی تلویزیونی با اشاره به مذاکرات انجام‌شده با چین و روسیه گفت: خداوند مرحوم آقای لاریجانی را رحمت کند. ایشان یک ماه قبل از جنگ به روسیه رفته بودند و روی ۱۰ میلیارد دلار تأمین مالی مذاکره کرد و دولت روسیه و آقای پوتین هم قبول کرده بودند. این موضوع نباید در فضای بروکراسی و کاغذبازی گم شود و این پیگیری‌ها باید فوری انجام شود. علیرضا پیمان‌پاک که در یک گفت‌وگوی تلویزیونی سخن می‌گفت، افزود: کشورهای مثل چین و روسیه آماده‌اند که حتی به جای پول به ما کالا بدهند. برنامه این است که کالا را در قالب یوزانس ۶ ماهه، ۹ ماهه یا یک‌ساله دریافت کنیم، بعد از آن که واحدهای ما وارد خط تولید شوند، این پول را از محل صادرات محصولات همان واحدها پس می‌دهیم. این فرایند واقعاً قابل انجام است. او در خصوص کریدور شمال-جنوب بیان کرد: چند سال است که ما داد می‌زنیم کشتیرانی باید بیاید و کشتی‌های خزر را توسعه بدهد. اگر امروز خط کشتیرانی ما یک خط توسعه‌یافته بود، واقعاً چالش‌ناشدیم. افرادی بودند که آن موقع می‌گفتند کی الان با روسیه کار می‌کنند؟ برخی از این مدیران مانده‌اند و در این حوزه اخلاص ایجاد می‌کنند.

پیمان‌پاک ادامه داد: ایران می‌تواند به صورت فوری و با همکاری روسیه، کشتی در خزر اضافه کند. این کار هم برای امروز ما که دچار مشکل هستیم می‌تواند کمک‌کننده باشد و هم برای آینده. با این حال در جنوب و در شرایط تأمین کالا، ما نمی‌توانیم به راحتی دوباره به حالت قبل برگردیم و باید تنوع مبادی وارداتی ایجاد کنیم.

بین الملل

امارات ۱۵ هزار پاکستانی شیعه را اخراج کرد

امارات در کنار اخراج ۱۵ هزار پاکستانی شیعه، همچنین حساب‌های بانکی و دسترنج آنها را که در این کشور خلیج فارس ساکن بوده‌اند از آنها گرفته و بدون آنکه پولی در اختیار داشته باشند، آنها را به کشور مبدأ برگردانده است.

به نقل از شبکه خبری فرانس ۲۴، این اقدام در پی تنش‌ها بین ابوظبی و اسلام‌آباد رخ داده است. در این میان، «سوریهی گوپتا» سردبیر بخش جنوب شرق آسیا در مجله نیو لاینز در این باره گفت: «امارات در این اقدام تنبیهی ۱۵ هزار شیعه پاکستانی که این کشور خلیج فارس را برای دو دهه گذشته خانه خود می‌دانستند، اخراج کرده است.»

وی افزود: «خیلی از این افراد که اخراج شده‌اند در آرزوی داشتن کار مناسب به امارات رفته بودند و بدون توجیهی از این کشور بیرون رانده شدند. خیلی از این افراد به من گفتند که آنها را به بازداشتگاه بردند و بدون آنکه مدارک هویتی آنها را بدهند، با هواپیما به پاکستان رانده شدند. آنها همچنین گفتند که حساب‌های بانکی‌شان توسط امارات مسدود شده است.» گفتنی است در پی جنگ آمریکا و رژیم صهیونی با ایران، تنش داخلی در کشورهای حاشیه خلیج فارس و همچنین تنش فی‌مابین این کشورها با یکدیگر نیز افزایش یافته است.



یادداشت

صدای تجزیه و اختلاف از امارات بلند شد

محسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

محمد بن راشد، حاکم دبی در توییتهی عنوان کرد که مسئولیت یک امانت است و مدیری که تنها به موفقیت فردی خود بیندیشد، شایسته اعتماد نیست. از نگاه او، موفقیت در حکمرانی زمانی معنا پیدا می‌کند که همه ارکان کشور در مسیر پیشرفت قرار گیرند و هیچ مسئولی خود را جدا از سرنوشت کل وطن نداند.

این توییتهی حاکم دبی، بیش از آنکه یک اندرز مدیریتی یا توصیه‌ای اخلاقی باشد، حامل پیامی عمیق و چندلایه در حوزه سیاست داخلی و معادلات منطقه‌ای امارات متحده عربی است. در نگاه نخست، تأکید بر امانت بودن مسئولیت و مذمت خودخواهی در مدیریت، عباراتی آشنا و قابل انتظار از یک مقام عالی‌رتبه به نظر می‌رسد؛ اما آنجا که او با صراحت می‌گوید «وطن تجزیه‌ناپذیر است»، ماجرا از یک نصیحت فراتر می‌رود و به یک هشدار سیاسی بدل می‌شود.

رهبران عرب معمولاً زمانی بروحیت و یکپارچگی تأکید می‌کنند که نشانه‌هایی از واگرایی در افق پدیدار شده باشد. تأکید بن راشد بر غیرقابل تجزیه بودن وطن، بیش از هر چیز بازتاب نگرانی نسبت به شکاف‌های درونی در ساختار فدرالی امارات است؛ شکاف‌هایی که شاید سال‌ها زیر پوست این کشور پنهان مانده بود، اما اکنون نشانه‌های بروز آن آشکارتر از همیشه شده است. امارات متحده عربی، برخلاف ظاهر یکپارچه‌اش، مجموعه‌ای از امیرنشین‌هایی است که هر یک منافع، اولویت‌ها و حتی نگاه متفاوتی به آینده دارند. در سال‌های اخیر، اختلاف رویکرد میان ابوظبی و دبی و شارجه در حوزه‌های اقتصادی، سیاست خارجی و نحوه تعامل با بازیگران منطقه‌ای بیش از گذشته نمایان شده است. دبی همواره بر تجارت، ثبات و تعامل اقتصادی تأکید داشته، در حالی که ابوظبی سیاستی امنیت‌محور، نه‌اجمی و مداخله‌گر را دنبال کرده است. تحولات پس از تنش‌های منطقه‌ای، به‌ویژه درگیری‌های اخیر و پیامدهای آن، این شکاف را عمیق‌تر کرده است. هزینه‌های سنگین ماجراجویی‌های خارجی، آسیب‌پذیری اقتصادی، کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری و نگرانی از تبعات امنیتی، همگی فشار مضاعفی بر ساختار سیاسی امارات وارد کرده‌اند. طبیعی است که در چنین شرایطی، مسئله انسجام نخبگان و حفظ وحدت داخلی به اولویتهای حیاتی تبدیل شود.

در همین چارچوب، رقابت روزافزون با عربستان سعودی، اختلافات پنهان در سیاست‌های نفتی، زمزمه‌های خروج از اوپک و نیز نزدیکی شتاب‌زده ابوظبی به رژیم صهیونیستی، هر یک به تنهایی می‌توانند منشأ تنش باشند. این تحولات نه تنها موازنه داخلی امارات را تحت تأثیر قرار داده، بلکه می‌تواند کل ساختار شورای همکاری خلیج فارس را نیز با چالش مواجه سازد. نکته مهم آن است که چنین اظهاراتی معمولاً در دوران ثبات و اطمینان بیان نمی‌شود. وقتی یک رهبر ناچار می‌شود بر بدیهی‌ترین اصل یعنی وحدت وطن تأکید کند، این خود نشانه آن است که این بدیهیات دیگر چندان بدیهی نیستند. کرانه جنوبی خلیج فارس امروز در نقطه‌ای حساس قرار گرفته است. تحولات داخلی امارات، رقابت‌های منطقه‌ای و فشارهای بین‌المللی، همگی دست به دست هم داده‌اند تا آینده این کشور وارد مرحله‌ای تازه شود. توییتهی محمد بن راشد را باید نه صرفاً یک متن انگیزشی، بلکه اعترافی غیرمستقیم به آغاز دورانی از تلاطم، بازاریابی و شاید شکاف‌های عمیق‌تر در ساختار قدرت امارات دانست.

نیویورک تایمز فاش کرد

ترامپ جیب اعراب را خالی کرد

نیویورک تایمز در گزارشی عنوان کرده است که دولت آمریکا در پی ضربات سنگین و کم‌سابقه موشکی و پهپادی جمهوری اسلامی ایران به مواضع آمریکا، رژیم صهیونیستی و برخی دولت‌های عربی منطقه، ناچار شده است بیش از ۸.۶ میلیارد دلار تسلیحات اضطراری در اختیار متحدان هراسان خود قرار دهد؛ اقدامی که هم از ضعف روزافزون واشنگتن حکایت دارد و هم از قدرت بازدارندگی ایران در تغییر معادلات امنیتی منطقه.

معاملات را از مسیر عادی بررسی در کنگره خارج کرده است؛ اقدامی که حتی با اعتراض نمایندگان دموکرات نیز روبه‌رو شده است. نیویورک تایمز در این باره تصریح می‌کند: «این سومین بار است که دولت دوم ترامپ در جریان جنگ با ایران، برای دور زدن کنگره از اختیارات اضطراری استفاده می‌کند.» این مسئله به خوبی بیانگر آن است که کاخ سفید در برابر تبعات جنگ‌افروزی خود، حتی تحمل نظارت داخلی را نیز ندارد.

اما مهم‌تر از اصل این معامله، دلایل پشت پرده آن است. روزنامه آمریکایی اعتراف کرده که کشورهای حاشیه خلیج فارس و رژیم صهیونیستی در جریان جنگ اخیر، بارها هدف حملات موشکی و پهپادی ایران قرار گرفته‌اند. در بخشی از این گزارش آمده است: «امارات اعلام کرد که بیش از ۵۰۰ موشک بالستیک و ۲۵۰۰ پهپاد ایرانی این کشور را هدف قرار داده‌اند.»

این آمار، بدون هیچ توضیح اضافی، قدرت بازدارندگی و توان تهاجمی جمهوری اسلامی ایران را به نمایش می‌گذارد؛ قدرتی که معادلات امنیتی منطقه را به طور کامل دگرگون کرده است. از سوی دیگر، آمریکا اکنون با معضل جدی کاهش ذخایر راهبردی خود روبه‌روست. نیویورک تایمز اذعان می‌کند: «ذخایر جهانی موشک‌های رهگیر پاتریوت ساخت آمریکا در جریان جنگ با ایران کاهش یافته است.» همچنین برخی مقامات پنتاگون نسبت به کاهش ذخایر تسلیحاتی آمریکا ابراز



احسان میرباقری
روزنامه‌نگار



نگرانی‌ها از ذخایر تسلیحاتی آمریکا

آمریکا اکنون با معضل جدی کاهش ذخایر راهبردی خود روبه‌روست. نیویورک تایمز اذعان می‌کند: «ذخایر جهانی موشک‌های رهگیر پاتریوت ساخت آمریکا در جریان جنگ با ایران کاهش یافته است.» همچنین برخی مقامات پنتاگون نسبت به کاهش ذخایر تسلیحاتی آمریکا ابراز نگرانی کرده‌اند.

به گزارش نیویورک تایمز، دولت آمریکا در اقدامی شتاب‌زده و معنادار، فروش فوری بیش از ۸.۶ میلیارد دلار تسلیحات به رژیم صهیونیستی، قطر، کویت و امارات را تصویب کرده است؛ اقدامی که نه تنها بدون طی روند قانونی و نظارت کنگره انجام شد، بلکه به روشنی نشان می‌دهد واشنگتن و متحدانش در منطقه، پس از پاسخ‌های کوبنده جمهوری اسلامی ایران، با بحران جدی کمبود تسلیحات و فرسایش توان دفاعی مواجه شده‌اند. در این گزارش آمده است، وزارت خارجه آمریکا اعلام کرده که این تسلیحات شامل موشک‌های هدایت‌شونده، سامانه‌های دفاع هوایی و رهگیرهای پاتریوت است. نکته قابل تأمل آنکه مارکو روبریو، وزیر خارجه آمریکا، با استفاده از اختیارات اضطراری، این

نوبنیاد چارچوب طرح ادعایی که الجزیره منتشر کرده است را بررسی می کند

پر خسارت فراتر از برجام

انتشار جزئیاتی از یک طرح پیشنهادی منتسب به تیم مذاکره کننده ایران از سوی شبکه الجزیره، بار دیگر بحث درباره مسیر دیپلماسی و نسبت آن با خطوط قرمز کشور را به صدر تحلیل ها بازگردانده است. این طرح که در سه مرحله تنظیم شده و شبیه به طرح محمدجواد ظریف است از آتش بس و بازگشایی

تنگه هرمز آغاز می شود و تا توقف بلندمدت غنی سازی و لغو تدریجی تحریم ها پیش می رود؛ اما بسیاری از مفاد آن به ویژه در حوزه هسته ای و تنگه هرمز یا پرسش های جدی مواجه شده است. با اینحال سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان اعلام کرد در طرح ایران موضوع هسته ای وجود ندارد.



علیرضا حجت پناه

روزنامه نگار

در همین رابطه، با دکتر فواد ایزدی، کارشناس مسائل آمریکا، به گفت و گو نشستیم تا ابعاد این طرح و پیامدهای احتمالی اش برای ایران را بررسی کنیم.

شبکه الجزیره جزئیاتی از یک طرح پیشنهادی منتسب به ایران منتشر کرده که در آن، موضوعاتی مانند توقف ۱۵ ساله غنی سازی و رقیق سازی اورانیوم مطرح شده؛ موضوعاتی که جزو خطوط قرمز ایران هستند. ارزیابی شما از این خبر چیست؟

فواد ایزدی: بخشی از این گزارش ها در چارچوب گمانه زنی های رسانه ای یا جنگ روانی قرار می گیرد، اما این طور هم نیست که کاملاً بی پایه باشد. پیش از آغاز جنگ اخیر، پیشنهادهایی از سوی ایران مطرح شده بود که حتی شامل خروج اورانیوم غنی شده نیز می شد. بنابراین اصل این مباحث، سابقه دارد. با این حال، باید توجه داشت که آن پیشنهادها در شرایطی ارائه شده بودند

که هدف، جلوگیری از وقوع جنگ بود. اکنون که درگیری نظامی رخ داده، تکرار همان پیشنهادها منطقی نیست.

در این طرح برخلاف خطوط قرمز رهبر معظم انقلاب بار دیگر موضوعات هسته ای محل بحث و معامله قرار گرفته است؟

فواد ایزدی: تجربه گذشته، به ویژه در برجام، نشان داده که چنین موازنه ای عملاً به نفع طرف مقابل تمام می شود. در برجام، ایران امتیازات گسترده ای در حوزه هسته ای داد، اما در مقابل، رفع تحریم ها نه تنها کامل و پایدار نبود، بلکه در مقاطعی افزایش هم پیدا کرد. اگر امروز هم قرار باشد همان الگو تکرار شود یعنی امتیازدهی سنگین هسته ای در برابر وعده های تدریجی و غیرقطعی در حوزه تحریم می توان گفت با خسارتی حتی فراتر از برجام مواجه خواهیم بود.

برخی در این طرح به دنبال رقیق سازی یا خروج این ذخایر هستند. این موضوع چه تبعاتی می تواند داشته باشد؟

فواد ایزدی: آمریکایی ها به صراحت در مقطعی به حمله هسته ای و نابودی

تمدن ایران تهدید کرده اند. اگر این ظرفیت از بین برود چه از طریق رقیق سازی یا خروج، دست طرف مقابل برای طرح تهدیدات جدی تر بازتر می شود. تا زمانی که ایران چند صد کیلوگرم اورانیوم غنی شده در اختیار دارد، یک ظرفیت در برابر تهدیدات هسته ای در اختیار دارد. بحث این نیست که ایران الزاماً به سمت ساخت سلاح برود، بلکه همین ظرفیت، خودش بازدارندگی ایجاد می کند.

بنابراین می توان گفت ورود به یک «معامله هسته ای» در شرایط فعلی، پیامدهای امنیتی جدیدی به دنبال دارد؟

فواد ایزدی: بله، دقیقاً همین طور است. اگر کشوری ظرفیت های بازدارنده خود را تضعیف کند، در معرض تهدیدات بیشتری قرار می گیرد. تجربه نشان داده که طرف مقابل تابع ملاحظات اخلاقی نیست و هیچ تضمینی برای جنایت بیشتر او وجود ندارد جز قدرتمند بودن و پشیمان کردن آمریکا از اقدام نظامی.

یادداشت

۳۹ روز بزرگ تر از ۲۰ سال!

عبدالحسین نجفی
روزنامه نگار

روز گذشته چین در اطلاعیه ای رسمی و در واکنش به اعلام تحریم آمریکا علیه پالایشگاه های چین اعلام کرد: «تحریم در آمریکا را به رسمیت نمی شناسد و اعتباری برای آنها قائل نیست و از پالایشگاه های خود خواست که به معاملات نفتی با ایران ادامه دهند.» این اطلاعیه ساده - که متأسفانه حتی در رسانه های داخلی هم بازتاب زیادی نداشت - اگر نگویم بزرگ ترین، یکی از بزرگ ترین دستاوردهای جنگ تحمیلی سوم است که لازم است ابعاد آن را به درستی کنکاش کنیم:

۱- با اندکی اغماض می توان گفت که حدود ۲ دهه، کل ساختار حاکمیت یا مشغول یا معطل مذاکرات برای رفع تحریم ها بود، از این پایتخت به آن پایتخت و از این هتل به آن هتل، این هیئت بلند پایه با آن هیئت بلند پایه با احم و لبخند و قهقهه و قدم زدن، همه کاری کردند تا تحریم ها برطرف بشود و نشند! آن قدر که ملت ایران اسم هتل کوبورگ و ون دی شرم و... را بلد شدند و خارجی ها بلد نشدند و البته هیچ حاصلی برایشان نداشت!

۱- همان خسارت محض و تقریباً هیجی که حسرت و افسوس تاریخی شد برای ملت ما!

۲- در همه این سال ها مدعیان دیپلماسی یک چماق را بالای سر ملت نگه داشته بودند و هر کار خود را ذیل آن چماق توجیه می کردند، از وادادگی و تسلیم تا تعهدات یک طرفه!

آن چماق چیزی نبود جز «تجارت ترس» ترس از جنگ و خطر حمله آمریکا و اسرائیل. آن قدر این کلیدواژه در ادبیات دیپلمات های مختلف تکرار شده بود که برای همه مردم به گزینه ای قطعی و غیرقابل انکار تبدیل شده بود و با همین ترس فروشی بود که دو دهه بدون حاصل و بلکه با خسارت محض و ضرر و زیان های جبران ناپذیری طی شد و دشمن هر روز جری تر شد.

۳- ۳۹ روز جنگ مستقیم اما همه آن یافته ها را خنثی کرد و نشان داد نه مذاکره، نه معامله و نه دادن امتیازهای یک طرفه خفت بار، توحش و جنون دشمن برای براندازی انقلاب اسلامی در ریشه کن کردن این نهال مقدس را از بین نمی برد.

اما جنگ یک چیز دیگر را هم ثابت کرد و آن اینکه آنچه در ۲۰ سال به دست نیامده بود، زیر برق شمشیرهای مجاهدان راه حق حاصل شد. ۲۰ سال تلاش برای اینکه حتی یک کشور کوچک، یک کشور محروم، یک جزیره دور افتاده اعلام کند «تحریم های آمریکا را قبول نداریم» و نشد که نشد! اما حالا بزرگ ترین اقتصاد دنیا صراحتاً و بدون هیچ مذاکره ای اطلاعیه رسمی می دهد که تحریم های آمریکا را قبول نداریم! آیا این حاصل جنگ است یا حاصل مذاکرات و دیپلماسی التماسی؟!

فراموش نکنیم که روزگاری در ایران، توتال و پژو و رنو و سامسونگ و... حضور داشتند و بعضاً بازار در ایران برایشان انحصاری بود، اما با چشم غره آمریکا بازار را رها کردند و مردم ما را تنها گذاشتند و رفتند!

التماس های دیپلمات های آداب دان و زبان بلد هم هیچ ترکی در دیوار بلند تحریم ها نینداخت.

اما حالا ضربه موشک ها و غرش پهپادها و رشادت دلیرمردان ایرانی، دیوار تحریم ها را به لرزه درآورده است. اروپایی ها پنهانی پیام می دهند که برای فردای بعد از جنگ و مشارکت در بازسازی صنایع آماده اند و چینی ها تحریم ها را نامعتبر اعلام می کنند.

هر چند هنوز هم هستند کسانی که دوست دارند شمشیرهای مجاهدان راه حق را کند کنند و قلم های مسموم را به جای موشک و کت و شلوار را به جای لباس رزم، ناچی و منجی ایران نشان دهند، اما حالا مردم فهیم ما خوب می دانند که حرف رهبر شهیدمان و دعوت همیشگی اش به مقاومت درست بود و تازه داریم ثمره جهاد و مقاومت را در همه عرصه ها می بینیم.

اختیار این جهاد مقدس را به دست بازیگران و وادادگان نمی دهیم و مقاومت را پشت سر رهبر انقلاب ادامه می دهیم.

سراب رفع تحریم

ایزدی: واقعیت این است که در روابط ایران و آمریکا، راه حل اصلی در حوزه بازدارندگی تعریف می شود، نه صرفاً دیپلماسی. تجربه نشان داده که نباید به سراب رفع تحریم دل بست و قدرت هسته ای را در مقابل وعده ها تضعیف کرد. تحریم ها بخشی از ساختار سیاست آمریکا هستند و تصور رفع پایدار آن ها، بدون در نظر گرفتن این واقعیت، می تواند منجر به خسارت سنگینی برای کشور شود.

سیاست خارجی

تریتا پارسی: هزینه محاصره ایران برای آمریکا چشمگیر است

تریتا پارسی، معاون اندیشکده کوئینسی اظهار داشت: هزینه اقتصادی محاصره بنادر ایران فراتر از چیزی بوده که کاخ سفید پیش بینی می کرد و آسیب راهبردی گسترده تر به آمریکا احتمالاً چشمگیرتر است

وی افزود: ایران به مدت ۴۷ سال تحت انواع فشارهای اقتصادی و تحریم ها بوده است. هیچکدام از این تحریم ها موفق نشده ایرانی ها را بشکنند یا آنها را مجبور به تسلیم کند. پارسی خاطر نشان کرد: هزینه انسانی و اقتصادی برای کشورهای ثالث در حال حاضر شدید است. برای مثال کویت (یک ماه کامل است که هیچ نفتی صادر نکرده است، موضوعی که در ۳۰ یا ۴۰ سال گذشته سابقه نداشته). فشار قدرت هایی مانند چین می تواند هر دو طرف را به سمت یک راه حل دیپلماتیک سوق دهد. این تحلیلگر همچنین گفت: ایالات

متحدہ اساساً حداقل از نظر راهبردی بازنده شده است.

در همین زمینه نشریه فارن پالیسی در گزارشی اظهار داشت: هم اکنون آمریکا و ایران هر دو خود را دارای دست برتر می دانند اما تعریف ایران که بقا و حفظ کنترل بر تنگه هرمز است، و هدف آمریکا (محدود کردن برنامه هسته ای به شکلی قطعی تر از آنچه دولت های قبلی آمریکا انجام داده اند). به طور کلی، روشن است که ابر قدرتی مانند آمریکا نتوانسته است بر ایران پیروز شود.



■ صاحب امتیاز:

محسن منصوری

■ مدیرمسئول:

حمیدرضا بیانی

■ تلفن:

۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲

■ کدپستی:

۱۵۹۸۹۷۵۷۱۱

■ آدرس: خ سپهبد قرنی خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج
■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

n o b o n y a d o n l i n e . i r

فرهنگی

C U L T U R A L

■ دوشنبه ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۳۱

یادداشت

«علاج»؛ وقتی سوژه خوب است اما روایت لنگ می زند

سعید قاسمی
روزنامه‌نگار

در روزگاری که دشمنان در پی ترور شخصیت و تخطئه هرصدای همراه با ایران هستند، رجوع به سوژه‌هایی از جنس «علاج» اهمیت دوچندان پیدا کند. مستند «علاج» به کارگردانی محمود عزیزی که درباره قطعه‌ای از محسن چاوشی ساخته شده و روایتگر نحوه ساخت این قطعه محبوب ایام جنگ میهنی دوم است، به تازگی روی آنتن شبکه دو سیما رفت و از همان ابتدا این انتظار را ایجاد کرد که با اثری مواجه باشیم که بتواند نسبت میان هنر و بحران را صورت بندی کند. قطعه «علاج» در بزنگاهی منتشر شد که جامعه بیش از هر زمان دیگری نیاز به یک زبان مشترک داشت.

اصل ماجرا همین جاست؛ اینکه هنوز هم می شود سراغ آثاری رفت که در لحظات حساس، کارکردی فراتر از سرگرمی دارند. در فضایی که دشمنان تدارک دیده‌اند، پرداختن به چنین سوژه‌هایی نوعی موضع‌گیری فرهنگی و حتی جنگ نرم محسوب می شود. «علاج» از این حیث، قدم اول را درست برداشته و سراغ سوژه‌ای مهم رفته است.

اما مشکل از جایی آغاز می شود که مستند در مرحله اجرایی می تواند هم پای سوژه‌اش حرکت کند. ساختار اثر بیش از اندازه متکی به مصاحبه با چهره‌های مختلف هنری است؛ از بازیگر و شاعر گرفته تا برخی چهره‌های آشنا که حضورشان لزوماً به معنای پیشبرد روایت نیست. این پرسش به درستی شکل می‌گیرد که معیار انتخاب این افراد چه بوده و نسبتشان با خود اثر چیست. نتیجه آنکه مستند به جای حرکت در یک مسیر مشخص، در میان اظهارنظرهای پراکنده‌ای معلق می ماند که بیشتر معطوف به تجربه‌های فردی است تا ساخت یک روایت منسجم.

از سوی دیگر، «علاج» در بازنمایی بستر شکل‌گیری اثر هم دست خالی است. انتظار می رود مستندی که به یک قطعه تولید شده در دل جنگ دوازده روزه می پردازد، تصویری ولو حداقلی از آن وضعیت به مخاطب بدهد؛ اما فیلمساز ترجیح داده در سطح گفتار باقی بماند. همین مسئله باعث می شود پیوند میان اثر موسیقایی و زمینه تاریخی‌اش چندان جدی گرفته نشود و مخاطب نتواند آن فضا را به طور ملموس درک کند.

با همه این‌ها، «علاج» را نمی توان نادیده گرفت. مستند، اگرچه در روایت‌پردازی دچار لکنت است، اما اهمیت سوژه‌اش به حدی است که تماشاگر آن را توجیه می کند. در نهایت، آنچه از «علاج» باقی می ماند، بیش از هر چیز یادآوری این نکته است که هنر در لحظات بحرانی می تواند معنا پیدا کند؛ حتی اگر روایت آن، به اندازه خود سوژه، پخته و دقیق از کار درنیامده باشد.

پخش برنامه «منشور» در شرایط فعلی چه توجیهی دارد؟

آش شور خانم سرآشیز

برنامه‌های جذاب، فیلم‌های سینمایی و استفاده از هر ظرفیتی که بتواند مردم را سرگرم و در مرتبه بعد به تفکر حول سوژه جنگ وادار کند، کم از حضور در جبهه نبرد ندارد. اکنون دو سریال اپیزودیک «اهل ایران» و «سرو، سپید، سرخ» در حال انجام همین وظیفه‌اند، اما باقی محتواهای موجود نیز چنین است؟

همه می‌دانیم که که در دوران ملت‌هت و سختی به‌سر می‌بریم. در این ایام حفظ آرامش روانی مردم در کنار توجه به مسئله اقتصاد می‌تواند تاب‌آوری جامعه را به بالاترین حد ممکن برساند تا در برابر شیاطین آمریکایی و اسرائیلی تا حد قابل توجهی دوام بیاورد و مقاومت را سرلوحه تمام امور مادی‌اش قرار دهد. در این میان ساخت سریال،



ایمان عظیمی

روزنامه‌نگار

در حال حاضر ۸ سریال جدید در شبکه نمایش خانگی پخش می‌شود که جز «هزارتو» هیچ‌کدام این محتواها را -حتی در پس‌زمینه روایت- مورد توجه قرار نداده‌اند. اگر دو سریال اپیزودیک «اهل ایران» و «سرو، سپید، سرخ» را که با سرمایه مادی نهادهای رسمی تولید شده‌اند، فاکتور بگیریم به دو برنامه گفت و گو محور «دلریا» و «منشور» می‌رسیم که آن‌ها نیز به مقوله جنگ وجودی نمی‌پردازند! البته باید گفت که دلریا با اجرای مهرانه مهین‌ترانی سعی در نزدیک شدن به سوژه مورد نظر ما داشته، اما منشور با اجرای بهاره افشاری نه تنها به مسئله مهم این روزها کاملاً بی‌اعتناست، بلکه با طرح مسائلی نظیر «یائسگی»، «انرژی درمانی»، «انقرض گونه‌های جانوری» و حتی «سختی‌های زندگی در ایران» در جهت تخمیق مخاطبش گام برمی‌دارد.

در روزهای نخست جنگ رمضان بود که خبر پخش تاک‌شو منشور خروجی، خبرگزاری‌ها را اُپر کرد. از صحنه‌پردازی مینی‌مال، طراحی لباس مجری و محتواوی تیزر کاملاً مشخص بود که با تاک‌شویی بی‌حس و حال طرف هستیم که در پرداختن به موضوعات و سوژه‌های مختلف نهایت کج‌سلیقگی، بدفهمی و ندیدن‌ها را در دستور کار خود قرار داده است. با پخش اولین قسمت و سپس اپیزودهای بعدی برای مان مسجل شد که نه تنها اشتباه نمی‌کردیم، بلکه موارد دیگری هم در این میان وجود داشت که وضعیت را بغرنج‌تر می‌کرد.

هیچ آدم عاقلی را پیدا نمی‌کنید که با سرگرمی

یادداشت

تئاتر؛ زنده‌تر و مردمی‌تر از

همیشه

محمد قربانی

روزنامه‌نگار

در روزهای دفاع مقدس سوم، شهرهای ایران شاهد نوعی بازتعریف از کارکرد فضاهای عمومی هستند و خیابان‌ها به صحنه‌ای برای کنش‌های فرهنگی و جمعی تبدیل شده‌اند. یکی از مهم‌ترین نمودهای این تغییر، گسترش اجراهای نمایشی در فضای باز شهری بوده است. جایی که هنر از چارچوب سالن‌های رسمی خارج شده و به میدان آمده است. بد نیست به مناسبت روز تئاتر -چهاردهم اردیبهشت- نگاهی داشته باشیم به اجراهای این روزها و شب‌های به یادماندنی.

بر اساس برآوردهای موجود از حجم فعالیت‌های انجام‌شده در این دوره، در سطح کشور بیش از ۲۰ اثر نمایشی به‌طور متمرکز در پایتخت تولید و اجرا شده و در استان‌های مختلف نیز دست‌کم حدود ۲۱ اجرای شاخص به ثبت رسیده است. در کنار این تولیدات رسمی، بخش قابل توجهی از فعالیت‌ها در قالب اجراهای کوچک‌تر و محلی شکل گرفته است که تعداد آن‌ها در مجموع به حدود ۱۸۰ اجرا در سطح ملی می‌رسد.

در تهران، الگوی اجراها به شکل روزانه و مستمر طراحی شده؛ به طوری که در میادین اصلی شهر، میانگین ۱۰ تا ۱۲ اجرای خیابانی در روز برگزار می‌شود. این استمرار باعث شده است فضای شهری در ساعات مختلف روز، کارکردی چندلایه پیدا کند و هم محل رفت و آمد باشد و هم بستر اجرای تئاتر.

از نظر محتوایی، این اجراها صرفاً بازنمایی جنگ نبوده‌اند، بلکه تلاش کرده‌اند نقش گروه‌های مختلف اجتماعی در شرایط بحرانی را نیز برجسته کنند. به همین دلیل، موضوعاتی مانند خدمات‌رسانی شهری، امداد، درمان و حضور داوطلبانه مردم در کانون روایت‌ها قرار گرفته است. تنوع فرمی نیز قابل توجه بوده و گونه‌هایی مانند نمایش آیینی، عروسکی، مشارکتی و اجراهای حماسی در کنار هم به کار گرفته شده است.

نکته مهم در این دوره، تغییر تدریجی نسبت جامعه و مدیریت شهری با حضور هنر در فضای عمومی است. اگر در روزهای ابتدایی نوعی تردید نسبت به این حضور وجود داشت، در ادامه با استقبال مخاطبان و تثبیت اجراها، این فضا به بخشی پذیرفته‌شده از زیست شهری تبدیل شده است. این تجربه را می‌توان نمونه‌ای از پیوند اضطراری اما مؤثر میان بحران، شهر و هنر دانست؛ پیوندی که در آن خیابان از یک مسیر عبوری به یک صحنه زنده فرهنگی تبدیل شده است.



موزه هنرهای معاصر تهران هم‌زمان با شروع برنامه‌های سال جدید، نمایشگاهی ویژه با عنوان «هنر و جنگ» را در آستانه روز جهانی موزه برگزار می‌کند. این رویداد که از یکشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۵ آغاز شده است، به تأثیر جنگ‌ها و بحران‌های معاصر بر هنر و نگاه هنرمندان در سطح جهان می‌پردازد.

هنر و جنگ در موزه هنرهای معاصر